

Usnesení Výboru regionů Udržitelná budoucnost hospodářské a měnové unie (HMU)

(2013/C 62/02)

VÝBOR REGIONŮ (VR)

- s ohledem na konečné závěry Evropské rady konané ve dnech 13. a 14. prosince 2012;
- s ohledem na zprávu nazvanou Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii, kterou vypracoval předseda Evropské rady Herman Van Rompuy společně s předsedou Evropské komise, prezidentem Evropské centrální banky a předsedou Euroskupiny (5. prosince 2012);
- s ohledem na sdělení Evropské komise Návrh prohloubené a skutečné hospodářské a měnové unie (COM(2012) 777/2 ze dne 28. listopadu 2012);
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. listopadu 2012 obsahující doporučení Komisi ohledně zprávy Směrem ke skutečné hospodářské a měnové unii, již vypracoval předseda Evropské rady, předseda Evropské komise, prezident Evropské centrální banky a předseda Euroskupiny;
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2013 o veřejných financích v HMU v období 2011–2012;

1. zdůrazňuje, že konsolidace v členských státech hospodářské a měnové unie (HMU) je zásadní pro zajištění udržitelného růstu, společenského pokroku a další politické integrace v rámci EU;

2. lituje, že v konečných závěrech Evropské rady nebyla zohledněna řada rozpočtových a hospodářských otázek zdůrazněných v Návrhu prohloubené a skutečné hospodářské a měnové unie, který předložila Evropská komise, a ve zprávě, již vypracoval předseda Evropské rady společně s předsedou Evropské komise, prezidentem Evropské centrální banky a předsedou Euroskupiny, a že byly tyto otázky odloženy na zasedání Evropské rady v červnu 2013;

3. požaduje, aby byly do procesu evropského semestru zapojeny místní a regionální orgány (co se týče úrovně členských států) a VR (co se týče úrovně institucí EU), protože rozpočtová správa znamená i hospodářskou správu na místní a regionální úrovni. Má-li být rozpočtová správa efektivní, mělo by být rozdělení odpovědnosti mezi EU, členskými státy a místní a regionální úrovni jasné a jednoznačné;

4. zdůrazňuje, že evropská rozhodnutí o HMU mají výrazný dopad nejen na státní finance, ale rovněž na finance nižších správních celků. V této souvislosti podotýká, že daňová autonomie nižších správních celků je zaručena mj. článkem 4 Smlouvy o Evropské unii, a proto žádá, aby došlo k větší součinnosti mezi rozpočtem EU, státními rozpočty a rozpočty nižších správních celků;

5. připomíná v této souvislosti požadavek Evropského parlamentu, aby se Komise „v následující roční analýze růstu plně zaměřila na úlohu rozpočtu EU v procesu evropského semestru a zdůraznila její význam tím, že předloží pravdivé a konkrétní

údaje o tom, jak prostředky EU stimulují celkové veřejné výdaje na místní, regionální a vnitrostátní úrovni, jak napomáhají jejich vzniku, jak působí ve vzájemné součinnosti a jak se s nimi doplňují“⁽¹⁾;

6. připomíná, že podporuje výzvu Evropského parlamentu, aby členské státy zvážily přistoupení k Paktu o sociálních investicích založenému na modelu Paktu euro plus. Stanovil by cíle pro sociální investice, které mají členské státy učinit, aby splnily cíle strategie Evropa 2020 v oblasti zaměstnanosti, sociální sféře a vzdělávání;

7. zdůrazňuje, že úsilí o vypořádání se s hospodářskou krizí by se nyní mělo zaměřit na rozvoj nových mechanismů, které již byly dohodnuty, na zajištění jejich řádného fungování a na zohlednění místní a regionální úrovně v evropském semestru;

8. vítá, že se v závěrech Evropské rady⁽²⁾ zdůrazňuje, že by se v rámci preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu mělo dále „využít možností, které nabízí stávající fiskální rámec EU, pokud jde o dosažení rovnováhy mezi potřebou produktivních veřejných investic a cíli v oblasti fiskální kázně“. Tento cíl se stává ještě aktuálnějším s ohledem na nedávná zjištění Mezinárodního měnového fondu, že tzv. fiskální multiplikátory, které měří negativní dopad konsolidace rozpočtu na růst, byly „výrazně vyšší“, než analytici během dluhové krize odhadovali. Očekává tedy, že se Komise bude touto otázkou dále zabývat v ohlášeném sdělení o kvalitě veřejných výdajů, v němž by se měla zvážet mj. otázka oddělení běžných výdajů a investic ve

(1) Usnesení Evropského parlamentu Evropský semestr koordinace hospodářské politiky: provádění priorit na rok 2012.

(2) Závěry Evropské rady (13. a 14. prosince 2012), kapitola I Hospodářská politika, bod 2.

výpočtu schodku rozpočtu, aby se předešlo tomu, že bude bráněno veřejným investicím s dlouhodobými čistými zisky;

Integrovaný finanční rámec

9. zdůrazňuje, že slabý bankovní sektor v několika členských státech a v EU jako celku ohrožuje veřejné finance, což má dopad zvláště na regionální a místní úrovni, a lituje, že náklady na řízení bankovní krize dopadly zejména na daňové poplatníky a narušují růst reálné ekonomiky;

10. upozorňuje, že veškerá opatření přijatá v souvislosti s bankovní unií by mělo provádět zvýšení transparentnosti a zodpovědnosti, neboť tato opatření mohou mít výrazný dopad na veřejné finance (na úrovni jednotlivých členských států i na místní a regionální úrovni), banky a občany;

11. vítá dohodu Rady a Evropského parlamentu o jednotném mechanismu dohledu, který má představovat regulační rámec pro banky v Evropské unii, a poukazuje v této souvislosti na úlohu regionálních bank v poskytování kapitálu malým a středním podnikům a na veřejné investiční projekty územního rozvoje;

12. podporuje návrh směrnice o ozdravování a řešení problémů bank a návrh směrnice o systémech pojištění vkladů a souhlasí s tím, že se musejí přednostně přijmout. Upozorňuje však na to, že pravidla zavedená těmito předpisy, zejména systém sledování a kontroly, musí být přiměřená;

13. domnívá se, že pro dlouhodobý cíl jednotného evropského rámce vkladů jsou zapotřebí jednotné a přísné požadavky, které dostatečně zohlední specifické vnitrostátní podmínky ve finančním sektoru;

14. žádá Evropskou komisi, aby urychleně předložila právní předpis navazující na Liikanenovu zprávu⁽³⁾ o právním oddělení některých zvláště rizikových finančních činností u bank, které přijímají vklady v rámci bankovní skupiny;

15. táže se Komise, proč odložila svůj závazek předložit zprávu o zřízení nezávislé evropské ratingové agentury na konec roku 2016;

Integrovaný rozpočtový rámec

16. souhlasí s tím, že se HMU musí doplnit o patřičná pravidla rozpočtové politiky, a podporuje v této souvislosti urychlené přijetí balíčku dvou právních aktů týkajících se správy ekonomických záležitostí (tzv. two-pack), který doplní balíček šesti právních aktů (tzv. six-pack) a Smlouvu o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii, jež vstoupila v platnost na počátku roku 2013;

17. podporuje výzvu Evropského parlamentu členskými státy, aby „objasnily odpovědnost, úlohu, fiskální transfery a zdroj příjmů různých úrovní (celostátní, regionální a místní)

správy při zajišťování zdravého a udržitelného rámce veřejných financí, zejména s ohledem na vliv Smlouvy o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii na fiskální samostatnost místních a regionálních orgánů“. Doporučuje tedy, aby v souladu s koncepcí víceúrovňové správy byly místní a regionální orgány náležitým způsobem zapojeny do další tvorby těchto pravidel i do jejich uplatňování;

18. lituje, že v závěrech Evropské rady není zmíněna potřeba rozpočtové kapacity určené k podpoře národních hospodářských reforem a absorpci asymetrických šoků. VR je přesvědčen, že tato rozpočtová kapacita je k dosažení prohloubené a skutečné HMU nezbytná;

19. vítá myšlenku, že by rozpočtová kapacita v případě svého zavedení podléhala společnému rozhodování a provádění na úrovni HMU, ale že by taktéž měla být otevřena členskými státy mimo eurozónu, které budou mít zájem;

20. podporuje výzvu Evropského parlamentu Komisi, aby co nejdříve představila plán postupu k nástrojům pro společné emise státních dluhopisů;

21. vychází z toho, že v případě svého zavedení by rozpočtová kapacita byla v krátkodobém horizontu oddělena od víceletého finančního rámce a v dlouhodobém časovém horizontu by byla chápána jako specifický rozpočtový proces HMU. Podmínkou je dodržování postupů uvedených ve Smlouvě, a tedy ochrana transparentnosti a demokratické kontroly;

Integrovaný rámec hospodářských politik

22. domnívá se, že strategie Evropa 2020 je klíčem k posílení hospodářské složky HMU, zatímco v posledních letech se důraz kladl zejména na její měnovou část;

23. podtrhuje význam růstového potenciálu pramenícího z uplatňování ustanovení o jednotném trhu, pokud tento trh bude řádně fungovat a zaměřovat se na klíčové oblasti, v nichž je prostor pro inovace a tvorbu kvalitních pracovních míst;

24. vítá vytvoření mechanismu pro intenzivnější koordinaci, konvergenci a prosazování strukturálních politik na základě ujednání smluvní povahy, která by členské státy uzavřely s orgány EU, pod podmínkou, že se neobejde demokratická odpovědnost. Souhlasí s tím, aby se tato ujednání přijímala v individuálních případech a aby byla podpořena dočasnou, cílenou a flexibilní finanční podporou. Poukazuje v této souvislosti na specifickou úlohu financování investic z místních a regionálních zdrojů, a požaduje proto, aby místní a regionální orgány byly zapojeny při přípravě smluvních dohod, při současném respektování národních legislativ;

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf.

25. plně souhlasí s tím, že hospodářské politiky musí být orientovány na podporu silného a udržitelného hospodářského růstu podporujícího začlenění, na posilování konkurenceschopnosti a na zvyšování zaměstnanosti, má-li být Evropa i nadále vysoce atraktivním sociálně tržním hospodářstvím a má-li si udržet svůj sociální model. Zdůrazňuje, že hlavními nástroji k dosažení tohoto cíle jsou strategie Evropa 2020 a roční analýza růstu;

26. vítá návrh, aby všechny velké projekty reforem hospodářské politiky v členských státech byly předem projednány a v náležitých případech mezi členskými státy koordinovány. Zdůrazňuje, že do této diskuse by na evropské úrovni měly být zapojeny orgány a poradní instituce EU a na úrovni členských států pak místní a regionální orgány a další zúčastněné strany;

27. vítá, že zpráva Evropské komise za rok 2012 o veřejných financích v HMU věnuje jednu kapitolu místním a regionálním veřejným financím, a žádá Komisi, aby i v budoucích zprávách analyzovala fiskální decentralizaci;

28. vítá návrh zachovat pět priorit stanovených v březnu 2012 v roční analýze růstu a zasazuje se o začlenění těchto prvků:

— doplnění regionální dimenze do roční analýzy růstu. Tato dimenze zdůrazňuje místní a regionální rozměr strategie Evropa 2020 a respektování zásady subsidiarity. Taktéž doplnění způsobu rozdělení pravomocí v každém členském

státu, co se týče doporučení pro jednotlivé země a přípravy národních programů reforem;

— zapojení zástupců místních a regionálních orgánů do nepřetržitého dialogu mezi Evropskou komisí a členskými státy, zejména do dialogu o záležitostech přímo souvisejících s pravomocemi místních a regionálních orgánů;

Lepší veřejná správa: demokratická legitimita a odpovědnost

29. zdůrazňuje, že při rozvoji HMU je nutné zajistit demokracii a legitimitu. VR proto vítá, že Evropský parlament má mít klíčovou úlohu v tomto procesu a že do něj mají být zapojeny národní parlamenty, a žádá rovněž o zapojení místních a regionálních orgánů a zejména regionů, které mají legislativní pravomoci, a jejich parlamentů;

30. přál by si, aby se zvýšila demokratická odpovědnost trojky prostřednictvím slyšení jejích členů v Evropském parlamentu;

31. poukazuje na to, že diskuse o HMU je pevně svázána s obecnou diskusí o budoucnosti EU, k níž si přeje aktivně přispět jakožto zástupce místních a regionálních orgánů v EU;

32. pověřuje předsedu Výboru regionů, aby toto usnesení předložil předsedovi Evropského parlamentu, předsedovi Evropské rady, předsedovi Evropské komise, irskému předsednictví Rady EU a nadcházejícímu litevskému předsednictví.

V Bruselu dne 1. února 2013

předseda
Výboru regionů
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO